

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: صمیم

شترق

روزنامه

چهارشنبه ۱۲ آذر ۱۴۰۴ ۱۲ جمادی الثانی ۱۴۴۷ • ۳ دسامبر ۲۰۲۵ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۲۷۰ + ۸ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۱:۵۴ • اذان مغرب ۱۷:۱۱ • اذان صبح فردا ۵:۲۹ • طلوع آفتاب ۶:۵۸

در روزهای سرد پاییز، رویه‌های حاشیه شهر تهران برای یک مسیر تازه‌ای برگزیده‌اند؛ خیابان‌ها و سطل‌های زباله، زیستگاه موقت حیواناتی شده که خطر نزدیک شدن به انسان را به امید پیداکردن لقمه‌ای غذا به جان می‌خرند. عکس: صادق دناخ، میزان

instagram:sharghdaily1

twitter:sharghdaily

youtube:sharghdaily

Telegram:SharghDaily

aparat:tasvirshargh

www.sharghdaily.com

چهل‌وششمین سالگرد تصویب قانون اساسی و سه چالش پیش‌رو

ابراهیم ایوبی

وکیل دادگستری

گرچه روزهای ۱۱ و ۱۲ فروردین ۱۳۵۸ برای برقراری اصل نظام جمهوری اسلامی ایران همه‌پرسی برگزار شد، اما این ۱۲ آذرماه همان سال بود که متن اصول قانون اساسی در معرض رأی مردم قرار گرفت و به تصویب رسید.

اکنون ۴۶ سال از چنین روزی می‌گذرد. با نگاهی به گذشته و فراز و فرودی که در رابطه دولت و ملت طی شده است، درباره قانون اساسی سه چالش عمده پیش‌روی ماست:

ایجاد برخی رویه‌های خلاف قانون اساسی، اجرای قانون اساسی و سرانجام موضوع بازنگری که هرکدام را جداجدا بررسی می‌کنیم.

نخست، شکل‌گیری رویه‌های مغایر؛ اصل ۲۴ قانون اساسی به عنوان یک قاعده، نشریات و مطبوعات را در بیان مطالب آزاد

می‌داند و محدودیت‌ها را استثنا در نظر می‌گیرد، اما «قانون مطبوعات» (۱۳۶۴) که مهم‌ترین قانون حاکم بر رسانه‌ها در کشور ما به شمار می‌رود، رویکرد کنترل‌گری دارد.

اصل ششش قانون اساسی، اداره امور کشور را از راه اتکا به آرای عمومی و از طریق انتخابات می‌داند، ولی ماده سه «قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» (۱۳۷۸) بیان می‌کند: «نظارت بر انتخابات مجلس شورای اسلامی به عهده شورای نگهبان می‌باشد. این نظارت، استصوابی، عام و در تمام مراحل در کلیه امور مربوط به انتخابات جاری است» که در عمل نقش شورای نگهبان به مرحله اجرای انتخابات نیز تسری یافته و محدودیت‌های برای انتخاب مستقیم نمایندگان ایجاد کرده است.

مورد دیگر به اصل ۱۲۳ قانون اساسی بازمی‌گردد که مطابق آن: «رئیس‌جمهور موظف است مصوبات مجلس یا نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضا کند و برای اجرا در اختیار مسئولان بگذارد».

مجلس شورای اسلامی در ۱۴ آبان ۱۳۷۰ با اصلاح تبصره ماده ۱ «قانون مدنی» این‌گونه مقرر کرد که در صورت خودداری رئیس‌جمهور از امضا، مصوبه به دستور رئیس مجلس شورای اسلامی منتشر شود که در عمل اختیار رئیس‌جمهور (قوه مجریه) به رئیس مجلس شورای اسلامی (قوه مقننه) تفویض شده است. به همین دلیل مسعود پزشکیان برای جلوگیری از مصوبه حجاب

و عفاف، به ناچار متوسل به شورای عالی امنیت ملی شد. رویه قضائی نیز قانون اساسی را بی‌نصیب نگذاشته است. درحالی‌که برابر اصل ۱۶۸، رسیدگی به جرائم مطبوعاتی علنی، با حضور هیئت منصفه و در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد، هیئت عمومی دیوان عالی کشور در رأی وحدت رویه‌ای که در تاریخ چهارم مهرماه ۱۴۰۲ صادر کرد، نقش هیئت منصفه را تشریفاتی اعلام کرد و تصمیم‌گیری نهایی را برعهده قاضی دانست.

دوم، اجرای قانون اساسی: موضوع پیگیری اجرای قانون اساسی همیشه چالش برانگیز بوده است. سیدمحمد خاتمی با تشکیل «هیئت پیگیری و نظارت بر اجرای قانون اساسی» و پیشنهاد لایحه‌ای برای اصلاح قانون سال ۱۳۶۵ گام‌های جدی برداشت که عاقبت ناکام ماند.

شورای نگهبان در سال ۱۳۹۱ با تفسیر اصل ۱۱۳ قانون اساسی که بیان می‌کند: «پس از مقام رهبری، رئیس‌جمهور عالی‌ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را جز در اموری که مستقیماً به رهبری مربوط می‌شود، بر عهده دارد»، عنوان کرد مسئولیت اجرا غیر از نظارت است و اجرا نیز فقط در قوه مجریه به عهده رئیس‌جمهور بوده و در مواردی که رئیس‌جمهور حق نظارت و اجرا ندارد، حق ایجاد تشکیلات هم نخواهد داشت.

مسعود پزشکیان در ادامه دو دستورالعمل سال ۱۳۹۱

صنف خوانی

اعتراض صنفی به بازداشت بازیگران

۲. نقض آشکار اصول اسلامی و قانونی

گزارش‌های واسله از نحوه ورود ضابطان به منزل مسکونی، استفاده از شیوه‌های ارباب‌آمیز و رفتارهای تند و... حتی با فرض صحت اتهامات وارده، هیچ قانونی در جمهوری اسلامی ایران و هیچ اصلی در شریعت اسلام، اجازه هتک حرمت، رفتار تحقیرآمیز و نقض کرامت انسانی متهم را پیش از اثبات جرم و حتی پس از آن نمی‌دهد. ما صراحتاً اعلام می‌کنیم این شیوه برخورد، مغایر با اصل ۲۲ قانون اساسی (مصونیت حیثیت، جان، مال، حقوق و مسکن اشخاص) و مفاد صریح «قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی» (مصوب ۱۳۸۳) است که هرگونه ایذا، رفتار غیرانسانی و تحقیر متهمان را اکیدا ممنوع کرده است.

۳. تساوی در برابر قانون

انجمن بازیگران سینمای ایران تصریح می‌کند که هنرمندان و بازیگران، تافته جداافتاه نیستند و همچون دیگر شهروندان، در برابر قانون برابرند. ما هرگز خواهان مصونیت قضائی برای تخلفات احتمالی نیستیم؛ اما آنچه مورد اعتراض شدید ماست، نحوه ورود به منزل شخصی، نقض حریم خصوصی و بدتر از آن، انتشار عجولانه اسامی و جزئیات پرونده در رسانه‌ها پیش از رسیدگی قضائی است. این اقدام مغایر با منشور حقوق شهروندی و اصل «حمرانه‌بودن تحقیقات مقدماتی» بوده و هدفی جز ترور شخصیت هنرمندان ندارد.

۴. درخواست انجمن بازیگران سینمای ایران

ما از مسئولان عالی‌رتبه قضائی و نهادهای نظارتی انتظار داریم ضمن ورود فوری به این پرونده، با مسببان این برخورد غیرقانونی و کسانی که با گزارش‌های مغرضانه یا اقدامات خودسرانه، امنیت روانی جامعه هنری را برهم زده و خوراک تبلیغاتی علیه وجهه فرهنگی ایران فراهم کرده‌اند، برخورد قانونی نمایند. حرمت و حریم خصوصی شهروندان -چه هنرمند و چه غیرهنرمند- خط قرمزی است که عبور از آن، پایه‌های اعتماد عمومی را سست خواهد کرد.

۵۰۰هزار تخلف

شرکت استارباکس در پی نقض «قانون هفته کاری عادلانه» در نیویورک، با پرداخت جریمه و غرامت تاریخی ۳۸.۹ میلیون دلاری برای حل‌وفصل پرونده برنامه‌های کاری کارگران خود موافقت کرد.

یک واژه

اخبارات دانشگاه آکسفورد اعلام کرد «طعمه خشم»، اصطلاح عامیانه‌ای که برای توصیف محتوای آنلاین طراحی‌شده برای برانگیختن خشم و افزایش ترافیک اینترنت به کار می‌رود، به‌عنوان کلمه سال ۲۰۲۵ انتخاب شده است.

طنزخوانی

سقوط آزاد سکه از طبقه اول

آیدین سیارسریع

- چه خبر؟

+ همراه اول و ایرانسل اعلام کردن قراره اینترنت رو ۲۰ درصد گرون کنن.

- چی رو گرون کنن؟

+ اینترنت رو.

- اینترنت چیه؟

+ همین که باهاش می‌ری اینستاگرام و تلگرام.

- فیلتر شکن؟

+ ولش کن.

- حالا دلایلش چیه؟

+ گرونی که دلیل نمی‌خواد. ارزونی دلیل می‌خواد.

- شما که غریبه نیستی. سیگار من به شبه ۳۰ هزار تومن گرون شد.

+ چرا؟

- سوپری گفت دلار رفته بالا.

+ بله. ظاهراً دلار دوباره رکورد زده.

- اونقدری که دلار تو این مملکت رکورد زده، رونالدو تو فوتبال نداشت.

+ شوخی‌های دهه پنجاهی نکن.

- چشم. ببخشید.

+ آقای فرزین کجاست؟

- نشسته است به در نگاه می‌کند، درجه آه می‌کشد ... شوخی دهه صنعتی.

+ بیا آقا ... دیگه نگران نباش. رسانه‌ها تیر زدن سقوط آزاد قیمت طلا و سکه.

- چقدر شده؟

+ سکه ۷۲۰ هزار تومن کاهش داشته، شده ۱۲۶ میلیون و ۱۸۰ هزار تومن.

- این چه سقوط آزادیه که سکه ۱۲۶ میلیون تومن؟

+ ظاهراً از تراس طبقه اول سقوط کرده.

- ای بابا ... حالش چطوره؟

+ خوبه. خدا رو شکر خودش چیزیش نشده. افتاده طبقات پایین‌تر، روی مردم.

- اعصابم خرد شد.

+ می‌خوای به سیگار بکشی.

- دیدم گرون شده نخریدم. سیکل باطلیه.

+ چطور؟

- سیگار به خاطر دلار گرون می‌شه، می‌بینی دلار گرون شده اعصاب خراب می‌شه.

+ می‌خوای سیگار بکشی که اعصابم آرام شه می‌بینی چون دلار گرون شده نمی‌تونی سیگار بخری. دوباره اعصاب خراب می‌شه.

+ شاید همه اینا به نشونه است که ترک کنی.

- یعنی همه اینا به خاطر اینه که من به لاقیا سیگار رو ترک کنم؟

+ شاید.

- یعنی ۹۰ میلیون نفر زندگیشون به سختی و مشقت افتاده که من سیگار رو ترک کنم؟

+ ممکنه.

- یعنی همه این مدت تو اشتباه بودم و فرزین به فکر سلامتی من بود؟

+ احتمالش کم نیست.

- ابهامات در سیاست بین‌المللی هم به‌خاطر ریه منه؟

+ منطقی نیست؟

- خب بهتر نبود می‌اومدن با زبون خوش به خودم می‌گفتن ترک کن؟

+ تو زبون خوش حالت نمی‌شه که.

- اینم حرفیه.

+ پس همت کن و برای بهبود اوضاع از همین الان شروع کن.

- کمکم می‌کنی؟

+ با کمال میل. بذار الان از گوگل به مرکز ترک سیگار خوب برات پیدا می‌کنم.

- چی شد؟

+ بالا نمیدام لامصب.

- شاید اینترنتت تموم شده.

+ راست می‌گی. نوشته بسته شما تمام شده است.

- خب یکی بخر.

+ اینترنتت گرون شده. در توانم نیست.

- پس قضیه نجات اقتصاد مالید.

+ متأسفم ... یه نخ داری به منم بدی؟

آسمان خوانی

اَبرمه‌را از دست ندهید

مسعود عتیقی، مدیر انجمن نجوم آماتوری ایران، در گفت‌وگو با ایسنا اعلام کرد: «شامگاه پنجشنبه ۱۳ آذر، رصد سومین ابرماه امسال ممکن خواهد بود. ماه در ساعت ۲:۴۴ بامداد جمعه ۱۴ آذر به وضعیت ماه کامل می‌رسد و با توجه به قرارگرفتن ماه در کمترین فاصله با زمین، این پدیده اهمیت ویژه‌ای می‌یابد.»